



# Desenářek

Zpravodaj obce Desné číslo 17 ročník 5



## Očekávané jaro



Letošní zima se nechce vzdát své vlády. Někdo je spokojen a plně využívá dostatečného množství sněhu a mrazivého počasí k zimním sportům a radovánkám, někteří zase naopak se již nemohou dočkat teplejšího počasí a příchodu jara se vši krásou a pohodou co přináší. Zahrádkáři se nemohou dočkat, až se tráva zazelená, začnou rozkvétat stromy a oschnou záhony na zahrádce, aby se opět mohli pustit do díla.

Prodlužující se den a teplé počasí dává více možností vyjít na procházku do přírody a pokusit se vnímat i maličkosti a zákonitosti panující v přírodě. Rozkvetlá louka, ale i každý jednotlivý květ, poletující čmeláci a včely, barevnost a krása motýlů, rozpoznávání ptactva a naslouchání jejich zpěvu, z nichž někteří se k nám vrátili z dalekých jižních krajin, pozorování zvěře na poli, v lese i u řeky nám může přinášet radost i duševní pohodu.

Jaro nám přináší i možnost turistiky a to jak pěší, tak na kole neb autem. Každý podle svých možností a zájmů. Je řada přírodních zajímavostí, ale i historických dochovaných staveb, pozůstatků po zaniklých osadách i obydlích a mnoho dalších zajímavostí. Velmi často jezdíme za poznáním daleko do ciziny a své blízké okolí ani neznáme, pokud nás na to někdo neupozorní, neb jsme o tom nečetli.

Bylo by možná zajímavé, kdyby na stránkách našich novin se objevovalo více článků o historii obce a okolí, o různých oborech činnosti našich předků, o příhodách, které jsme slyšeli z vyprávění našich rodičů a místních pamětníků. Zajímavé pro ostatní mohou být i fotografie, různé dokumenty a písemné záznamy dochované z minulosti do dnešní doby. Zaznamenání dřívějšího místního názvosloví, popsání zapomenutých řemesel, zvyků a tradic může být velmi užitečné i pro mladší generaci.

Z historie je možné se poučit, ale i čerpat návod pro naše konání a chování. Informací o své rodné vsi není nikdy dost.

Oldřich Kladivo



## Pozvání na jarní toulání

Klub příznivců desené přírody a historie společně s obecním úřadem by Vás rád pozval na jarní toulání přírodou k pramenům Desinky.

Cílem putování by byl pěší výlet pravděpodobně z Budislavi, kam bychom dojeli autobusem a dále se vydali směrem na Kozmín k soutoku Desné a Desinky, k rybníku Zimka a k nové vodní nádrži (ta stojí za vidění) a cestou zpět přes Zrnětín k Podháji. Jednalo by se o celodenní výšlap pro dospělé i děti. Rádi bychom to uskutečnili začátkem května podle počasí. Termín bude upřesněn místním rozhlasem. Těšíme se, že využijete nabídky, jak načerpat energii po dlouhé zimě.

## Velikonoce

S jarem přicházejí každoročně Velikonoce a tak je letos jistě po dlouhé a vytrvalé zimě s radostí uvítáme jako svátky jara a mnozí z nás po prožité postní době oslavíme slavné velikonoční tajemství vzkříšení Ježíše Krista. Tradicí jsou v této době pro nás obarvená



vajíčka, pletení pomlázek, pečení beránka a pondělní pomlázkový rej. Přejeme vám příjemné prožití svátků, mnoho spokojenosti a radosti do vašeho srdce a mnoho zdravíčka z jarního sluníčka.

## Informace obecního úřadu

### Zastupitelstvo obce Desná na svých zasedáních dne 25. 1. a 23. 2. 2006 mimo jiné projednalo a schválilo:

- připojení obecní knihovny k internetu a podání žádosti o dotaci v rámci Programu podpory internetizace knihoven v Pardubickém kraji na rok 2006
- přidělení hospodářského výsledku příspěvkové organizace MŠ Desná za rok 2005 do rezervního fondu a použití na zakoupení zahradního vybavení
- snížení nájmu p. Heleně Kočí v nebytových prostorách pro služby kadeřnictví v budově Obecního úřadu v Desné
- rozpočet na rok 2006
- závěrečný účet za rok 2005 dobrovolného svazku obcí Sdružení skupinového plynovodu Proseč
- prodej obecního pozemku č. 787 a č. 785/2 panu Miroslavu Capouškovi, Desná 145
- prodej obecního pozemku č. 45 manželům Haně a Josefu Jebouskovým, Desná 89
- příspěvek Mysliveckému sdružení Dolní Újezd ve výši 3 000,- Kč
- Územní plán obce Desná a obecně závaznou vyhlášku č. 1/2006 o závazných částech Územního plánu obce Desná

### Rozpočet na rok 2006

#### Příjmy

Daň z příjmů fyz. osob ze závislé činnosti	450 000,-
Daň z příjmů fyz. osob za sam. výděl. činnosti	80 000,-
Daň z příjmů fyz. osob z kapitál. výnosů	25 000,-
Daň z příjmů právnických osob	500 000,-
Daň z přidané hodnoty	780 000,-
Daň z nemovitostí	270 000,-
Správní poplatky	500,-
Poplatky za svoz a likvidaci odpadu	135 000,-
Poplatky ze psů	4 000,-
Pronájem pozemků – zemědělství	29 000,-
Mateřská škola – příjmy z poskyt. služeb	1 000,-
Bytové hospodářství – nájemné,	41 700,-
Nebytové hospodářství - nájemné	10 200
Pronájem obecních pozemků	900,-
Příjmy z úroků /běžný účet/	30 000,-
Dotace ze st. rozp. v rámci souhr. dot. vztahu	25 800,-
Poplatky za užívání veřejného prostranství	3 600,-
Příjmy za vytríděný odpad	15 000,-
Lesní hospodářství – prodej dřeva	10 000,-
<b>Příjmy celkem</b>	<b>2 411 700,-</b>

#### Výdaje

Lesní hospodářství	10 000,-
Vnitřní obchod, služby	7 000,-
Silnice, komunikace, zimní údržba	657 000,-
Vodní hospodářství	10 000,-
Mateřská škola	240 000,-
Základní škola	99 800,-
Základní umělecká škola	8 100,-
Záležitosti sdělovacích prostř. /zpravodaj/	5 000,-
Záležitosti kultury j.n. (kroniky)	1 000,-
Záležitosti kultury (Sbor pro obč. zál.)	10 000,-
Sdělovací prostředky (místní rozhlas)	800,-
Ambulantní péče j.n.	700,-
Veřejné osvětlení	42 000,-
Pohřebnictví	1 500,-
Výstavba inž. sítí (plynofikace)	300,-
Komunální služby, územní rozvoj	40 000,-
Koupě parcel	30 000,-
Zaměření parcel	30 000,-
Sběr, svoz a likvidace odpadů	161 000,-
Péče o vzhled obce a veřejnou zeleň	45 000,-
Požární ochrana	35 000,-
Místní zastupitelské orgány	70 000,-
Činnost místní samosprávy	360 000,-
Místní knihovna – internetizace	30 000,-
Výdaje z finančních operací /popl. z BÚ/	9 000,-
Byty nad MŠ (projektová dokumentace)	200 000,-
Komerční pojištění majetku obce	12 800,-
Oprava kaple	200 000,-
<u>Neinvest.dotace neziskovým a podob. org.</u>	<u>10 000,-</u>
<b>Výdaje celkem</b>	<b>2 326 000,-</b>



### Svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu

Jarní svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu se uskuteční v **pátek 5. května 2006** dle tohoto časového rozpisu:

- |  |                           |
|--|---------------------------|
| - stanoviště č. 1 – za mostem v Cikově                           | <b>16.00 - 16.20 hod.</b> |
| - stanoviště č. 2 – u lípy (pod Motyčákem)                       | <b>16.20 - 16.40 hod.</b> |
| - stanoviště č. 3 - za mostem u Černého mlýna                    | <b>16.40 - 17.00 hod.</b> |
| - stanoviště č. 4 - mezi zastávkou u Zaoralů a Renzovými (draha) | <b>17.00 - 17.20 hod.</b> |
| - stanoviště č. 5 - u kříže                                      | <b>17.20 - 17.40 hod.</b> |
| - stanoviště č. 6 - točna  | <b>17.40 - 18.00 hod.</b> |

**Platí i nadále, že každý občan si „svůj sběr“ doprovodí ve stanovenou hodinu na stanoviště, které si vybere. Zde vyčká příjezdu vozidla technických služeb a sběr si naloží.**

## Úklid chodníků

Letošní zima se nezvykle protáhla. V době, kdy probíhala uzávěrka tohoto čísla, leželo ještě všude velké množství sněhu, nebylo možné dojednat pevný termín úklidu krajnic. O tom budete včas informováni místním rozhlasem a proto věnujte našim zprávám patřičnou pozornost.

## Zprávy z Mikroregionu Litomyšlsko-Desinka

V neděli 26. března se v Lubné Na Skalce uskutečnilo setkání seniorů v rámci Mikroregionu Litomyšlsko-Desinka.

Jistě jsou mezi vámi taci, kteří si toto setkávání oblíbili a nedělní odpoledne strávili v dobré pohodě při poslechu Šeucovské muziky ze Skutče.

Ani letos nebudou děti ochuzeny o soutěž mezi obcemi mikroregionu. Letošním hostitelem soutěže bude 31. května Seč Vidlatá. Budeme se těšit, že opět naše děti vytvoří dvě družstva a co nejlépe obhájí naši obec.

## Desenští malíři

Do vánoční malířské soutěže pro děti se z předškolních dětí zapojil Adam Šimák, Míra Vejrych, Lenička Fulíková, Josífek Stráník. Z přespolních malířů přinesli pěkné obrázky Hanička Chaloupková a Matěj Doležal. Ve starší kategorii, která měla namalovat desenské jesličky, se zúčastnila Lucinka a Jiřík Nádvoříkovi a Anička Šimková. Všem dětem děkujeme za to, že si našly čas

a chuť na malování a odvahu obrázky přinést a ukázat. Vymalované kapřičky, stromečky a namalované jesličky byly všechny moc hezké, a tak by bylo těžké vybírat nejlepší. Proto na dětském karnevalu čekala odměna na každého malíře. Obrázky jsou vystaveny v prodejně U Šimáků a fotografie malířů ve vývěsní tabuli u hasičské zbrojnice.

## Pozvání k vývěsní tabuli u hasičské zbrojnice

Už jistě všichni netrpělivě čekáme po dlouhé zimě na jarní sluníčko, abychom mohli do přírody. Zveme Vás při jarních procházkách k vývěsní tabuli u hasičské zbrojnice, kde pan O. Kladivo vystavuje velice zajímavé fotografie z desenské historie lidí, domů a přírody. Výstavka stojí za vidění. Můžeme zavzpomínat na naše spoluobčany, kteří již nejsou mezi námi, co už vypadá úplně jinak, co už ani neexistuje. Mnozí z vás se jistě poznají na fotech ze školních let, při různých akcích v obci... atd.

## Oprava kaple

Dominantou naší obce je už od roku 1839 kaple sv. Petra a Pavla. A tak jako činili naši rodiče a prarodiče, je nutné kapličku čas od času poopravit a zachovat ji pro další generace, aby byla stále skvostem naší malé vesničky. V nedávné době jsme za pomoci mnohých z vás opravili interiér kaple, byla vyměněna okna a dveře, vymalováno, za oltářem je nové obložení a restaurovány sochy. Letošní oprava by se měla týkat opravy fasády a mělo by být alespoň nějakým způsobem provedeno odvodnění od silnice, kde neustále zvyšujícím se terénem (silnice) dochází k vlnutí zdiva a to jak na pohled zvenku tak i uvnitř kaple. Snažíme se získat dotaci na opravu sakrálních staveb z Mikroregionu Litomyšlsko-Desinka. Kaplička „jako v novém“ by měla pravděpodobně zářit už na poutní slavnost.

## Evidence obyvatel k 31. 12. 2005

K uvedenému datu je v naší obci přihlášeno k trvalému pobytu 328 obyvatel. Narodili se tři noví občanci. Zemřeli tři občané: Jan Kovář, Ludmila Kopecká, Božena Neprašová. Odhlásili se: Jiří Benda, Andrea Hlaváčková, Petr Kysilka, Martin Holec, Roman Kárský. Přihlásili se k trvalému pobytu: Jiří Kvapil, Ludmila Benešová, Václav Beneš, Ilona Drábková.

## Oznámení

Kadeřnictví v Desné upozorňuje na změnu provozní doby, která je v platnosti již od nového roku.

**Čtvrtek od 14.00 hod – 18.00 hod pátek od 8.00 hod – 18.00 hod v sobotu dopoledne po domluvě na tel. 776 750 281**

## Jubilea

### V tomto čtvrtletí oslavili:

Věra Chaunová	55 let
Pavel Bartoň	55 let
Jaroslava Drábková	60 let
Jan Rožek	60 let
Anna Chadimová	65 let
Marie Kladivová	75 let
Jan Simon	75 let
Václav Vimr	81 let



***Všem srdečně blahopřejeme***

### Úmrtí:

Josef Chadima,  
Desná 107



„Je těžké najít útěchu,  
když bolest nedá spáti,  
život Tvůj náhle ztracený  
nám nikdo nenavráti.“

# Vítání občánek

S rodiči Kárskými, Vaškovými a Drábkovými jsme se sešli v neděli 25. února, abychom přivítali jejich děťátko - největší dar, jaký kdy mohli dostat - mezi nejmladší občánky naší obce.

Dítě kromě jiného přináší na tento svět hodnotu, na niž rodiče často zapominají - věčnost. Ve svých dětech každý z nás žije dál. Životy našich dětí jsou pokračováním životů našich a našich předchůdců. Tento nekonečný řetěz generací se nemusí nikdy uzavřít, pokud svět, do něhož se narodí dítě, bude rozumný a klidný.

Ještě jednou přejeme rodičům Petra, Karolíny a Elišky, aby jejich děti žily v lásce a rodinné harmonii a byly vychovávány v hluboké úctě ke svému okolí. A těm malým občánkům plnou náruč rodičovské lásky, hodně zdraví a šťastné vykročení do života, který na ně teprve čeká.

Fotografie jsou vystaveny u hasičské zbrojnice.



*manželé Kárských s Adélkou  
a Petříkem*



*manželé Vaškovi  
s Karolínkou*



*manželé Drábkovi  
s Eliškou*

# Policie ČR obvodní oddělení Litomyšl - zpráva o stavu veřejného pořádku

## Popis okrsku:

Teritorium okrsku „D“ ve služebním obvodu v Litomyšli je tvořeno částí Litomyšle, které je ohraničeno dle plánů obvodů a obcemi ležícími na jihozápad od Litomyšle, které je převážně kolem komunikace č. 359. Jedná se o tyto obce: Osík, Jiříkov, Dolní Újezd, Václavky, Horní Újezd, Desná, Poříčí, Zrnětín, Mladočov, Budislav. Do okrsku „D“ byli přiděleni tito policisté, zařazení do funkcí policejní inspektor: nprap. Moták Jiří, pprap. Zezula Martin, pprap. Kuře Pavel

## Statistika

V rámci statistického vyjádření o trestné činnosti spáchané v období od 1.1. 2005 do 31.12.2005 v rámci správy České republiky, Vě kraje Hradec Králové, okresu Svitavy a OO P Litomyšl byl následující:

Útvar	zjištěno TČ	objasněno TČ	%
Česká republika	343 609	134 846	39,24
Správa Vě kraje	25 301	12 814	50,65
Okres Svitavy	1 764	997	56,52
Trestné činy OO P Litomyšl:	395	226	57,22
Název	zjištěno TČ	objasněno TČ	%
obecná kriminalita	268	125	46,64
násilná kriminalita	24	22	91,67
mravnostní kriminalita	2	2	100,00
majetková kriminalita	208	69	33,17
krádeže vloupáním	66	2	3,33
krádeže prosté	130	40	30,77
hospodářská kriminalita	97	72	74,23

## Litomyšl: v rámci celého města bylo spácháno 182 trestných činů:

**Osík:** NP krádež batohu z os. automobilu Š130, U Vodoucha, škoda ve výši 500 Kč  
NP vloupání do os. automobilu Peugeot 306, škoda ve výši 8 800 Kč  
ZP neoprávněný zásah do práva k domu Osík 110, pošk. Nepraš Oldřich, pachatel Nepraš Jaromír  
NP odcizení peněženek v drůbežárně Osík, škoda ve výši 8 630 Kč  
NP krádež notebooku a platební karty z kanceláře Plemenářského stf. Osík, škoda ve výši 20 000 Kč  
NP vloupání do chalupy Osík 40, starožitnosti, škoda ve výši 15 400 Kč  
NP vloupání do rodinného domku, ing. Rozlívka, škoda ve výši 15 100 Kč

**Dolní Újezd:** ZP vloupání do kanceláři ZD DÚ, stf. Příluka, škoda ve výši 38 300 Kč  
ZP porušování domovní svobody + násilí proti skupině obyvatel, ohrožování nožem, pošk. Kopecká, Pilař, pach. Kaderka  
Odcizení lešení HAKI, pošk. Zavřel, odloženo záznamem, nejedná se o TČ  
NP vloupání do restaurace Na rovince, škoda ve výši 9 325 Kč  
ZP krádež veřejného telefon. automatu, škoda ve výši 12 000 Kč  
NP vloupání do prodejny potravin (bufet), pošk ZD DÚ škoda ve výši 15 663 Kč

## Problémy okrsku:

V rámci okrsku docházelo nejčastěji k trestným činům krádeží, vloupání do rekreačních objektů, vloupání do zaparkovaných vozidel, dále krádeží finančních hotovostí z nezajištěných domů. V rámci přestupků docházelo k fyzickým napadením, dále poškozování oken a výkladních skříní, úmyslnému zakládání požárů v Dolním Újezdě. Z toho vyplývá, že se nepodařilo zabránit zejména vloupáním do rekreačních objektů a projevil se nárůst vloupání do zaparkovaných vozidel, zejména v době konání zábavných akcí v obcích.

## Dopravní situace:

V rámci doprava je problémem silnice II/359, která prochází všemi obcemi okrsku, kdy po této silnici dochází v současné době k přepravě těžkých nákladů a to zejména šterku a drtě, kdy řidiči těchto vozidel nedodržují ustanovení o rychlosti v obci. Dalším problémem se jeví jízda nezletilců a mladistvých na malých motocyklech bez řidičských průkazů a bez řádného vybavení. Podobná je i situace v řízení osobních automobilů osobami bez získaného řidičského oprávnění a osobami – řidiči pod vlivem alkoholu.

## Úkoly na rok 2006:

Snížení nápadu trest. činnosti, ochrana veřej. pořádku, ochrana osob a majetku, zlepšení dopravní situace, preventivní akce na školách, preventivní akce zaměřené na starší spoluobčany, zlepšení spolupráce s místním obyvatelstvem, udržet i nadále dobrou spolupráci s obecními úřady.

## Horní Újezd: bez trestné činnosti

**Desná:** NP vloupání do Škoda Favorit, pohostinství Pod hájem, škoda ve výši 2 500 Kč

**Poříčí:** NP odcizení finanční hotovosti z rodinného domku v Poříčí 7, škoda ve výši 51 000 Kč

Podezření z neoprávněného odběru el energie, pískovna Bartoš, ukončeno záznamem, nejedná se o TČ

**Mladočov:** NP odcizení křovinořezu z neuzavřené dílny firmy HEUREKA, škoda ve výši 7 900 Kč

**Zrnětín:** NP vloupání do chalupy Beranová, škoda ve výši 9 050 Kč

**Budislav:** ZP ublížení na zdraví, chata č. 33, podezření z krádeže pískovcových kvádrů, ukončeno, nejedná se o TČ

ZP násilí proti skupině osob a jednotlivci chata č. 33, podán návrh na zahájení trestného stíhání, pach. Martin Heger

ZP nevrácení zapůjčeného lešení firmy STAVOM Praha, návrh trest. stíhání, pach. Jar. Kučera, škoda ve výši 44 000 Kč

NP krádež kol od vozidla a vloupání do autoopravny Prokop, škoda ve výši 15 300 Kč

ZP ublížení na zdraví, fyzické napadení, pošk. Kutová, pach. Kuta

(ZP – zjištěný přestupek NP- nezjištěný přestupek)

kpt. Dobeš Stanislav vedoucí oddělení, nprap Moták Jiří, nstržm. Pavel Kuře

## Ve školce byl bál

V závěru plesové sezony pozvaly děti rodiče, sourozence a další hosty na „zámecký ples“ do naší mateřské školy. Dlouho dopředu jsme připravovali šaty pro malé prince a princezny, děti si vyrobily korunky a další doplňky, vytvářely slavnostní výzdobu a pozvánky na bál.

V den plesu dopoledne chystaly děti dobroty na královskou hostinu, která k zámeckému plesu samozřejmě patří. Vyráběly ovocné jednohubky, zdobily dortíčky a koláčky, které pak odpoledne na slavnostně prostřené tabuli nabídly návštěvníkům našeho plesu.

V úvodu se děti nejprve představily svými říkankami o princeznách a princích a pak už mohl začít tanec. Král, princezny a princové si zatančili spolu, a také se svými nejmilejšími, které si na bál pozvali.

Tato společná akce znamenala pro děti nejen velké těšení a společné zážitky, ale i získání nových poznatků, prohloubení dovedností a schopností souvisejících s přípravami. A to je naším záměrem.



Eva Kabrhelová

Jistě, že mě každý zná, Princové se pro mě bijí,  
jsem tak krásná, líbezná. protože jsem princezna.

## Svátek matek

### Přání matce

Kdybych mohla dáti,  
co mé srdce cítí,  
zlatý vůz a čtyři koně  
musila bych mít;

čtyři koně bílé  
s fábory a květy  
že Vám vezou dlouhý život  
s pokojnými léty;

čtyři koně bílé  
v zlatém okování,  
že Vám vezou vyplněné  
každé Vaše přání;

čtyři koně bílé  
na hedvábné šňůře,  
že Vám vezou všeho štěstí  
na plničké řůře.

### Maminka

Kouzelné slůvko maminka nás provází životem od narození až do dospělosti. Jako malé děti u ní nacházíme první a nejbezpečnější útočiště v objevování okolního světa. Vykročení do školy bezpečně zvládneme, když nás vede za ruku maminka a všechny naše bolesti a nezdary, ale i radost a úspěchy prožívá s námi. Léta dospívání, kdy už si připadáme úplně samostatní a chytří, že by se pomalu zdálo, že maminku ani nepotřebujeme, tak v těchto chvílích je v myšlenkách a modlitbách s námi maminka nejvíce. A jakmile nám život ušetří ránu, běžíme za ní pro radu a pohlázení. Své místo v našem srdci nachází i když už máme své rodiny a jak stárneme, zjišťujeme, že to, co maminka říkala a dělala, opravdu nachází uplatnění i v našem životě. A začíná nám být jasné, jak často dobře a upřímně nám radila. Přijde-li doba, kdy ji naše děti oslovují babičko, pro nás nepřestává být maminkou a připadáme si, že ji máme stále raději. Neboť léta ubíhají a začínáme si uvědomovat, že jednou ji ztratíme. A pak nastoupí stará a osvědčená pravda, že ve chvíli, kdy něco ztratíme, zjistíme, jak byl člověk šťastný, když měl kam chodit pro radu a pohlázení na duši - **k mamince**.



**O druhé květnové neděli nezapomeňme jít s kytičkou „jsem rád, že Tě mám maminko.“**

## František Tomšíček – desenský léčitel

Vážení čtenáři, v dnešním čísle vám chci přiblížit další z významnějších osob historie naší obce. Osobu velice známou, ale také dnes už poněkud tajemnou, protože z jeho života se vypráví několik příběhů a je těžké odlišit ústní všelijak převyprávěné legendy od objektivní pravdy. Žil v devatenáctém století, dodnes se mi ještě nepodařilo odhalit rok jeho narození ani smrti. Jeho četní potomci žijí mezi námi, ale dohromady taky vědí jen útržky, které kdysi v dětství slyšeli od svých rodičů a prarodičů. Poněkud obsírnější článek byl otisknutý v časopise Od Trstenické stezky a zde jeho opis předkládám. Tento článek byl také opsán roku 1931 do desenské monografie od učitele Pohorského.

### Tomšíček z Desné

(Zkazka o lidovém léčitelství)

Jos. Veselý

Od Trstenické stezky ročník VI. (1926 - 1927), str.141

„Chci vám vypravovati o Tomšíčkovi z Desné, lékaři-samoukovi. Jest našim pradědečkem se strany ženiny. Rádi jsme ho poslouchali vypravovati, když k nám do Osíka přijel na posvícení. Byl to zajímavý člověk. Tělem veliký, hřmotný, kostnatý, velmi silný. Duchem český sedlák své doby. Žil za roboty, v níž byl do roku 1848 rychtářem a pak obecním starostou nepřetržitě po 30 roků.

Jezdil do Varšavy formankou pro ruské semeno lněné po říšských silnicích. Často byli 14 dni i 3 neděle na cestě. Soudek semene lněného <dvě staré měřice>, vážil 96 kg i více, naložil si sám, vyzvednuv jej rukama za okraje duh a přes "fasuňek" do vozu naházel. V žertu doma ve stodole tentýž soudek semene rozhoupal a vyhodil jej na patro. - Úctu před jeho tělesnou zdatností měla celá ves, zvláště chasa o muzice. Když se hašteřila a sklenice nejvíce litaly, tu rychtářský jeho býkovec hnedle si zjednal respekt.

Byl velikým znalcem bylin a travin. O každé věděl, jakou má léčivou moc a časem upravil zvláštní bylinnou masť, velice léčivou, zvláště na zlomeniny kostí. Nabyt veliké zkušenosti a zručnosti v tomto oboru. Násilným natáhnutím zlomené ruky se svaly a kůže na poraněném místě natáhly a kosti se tím dostaly do původní polohy. V témž okamžiku je uměle srovnal a obvazem přiměřeně stáhl, aby krev mohla stále proudit. Masť výborně chladila a bránila zápalu poraněného místa. Za tři až čtyři dny byla nová, velice důležitá operace, totiž odváznání obvazů. Opatrně úd prohlédl, pojí-li se kosti dobře k sobě, což měl za velmi důležité, nově ovinul obvazem a namazal masť na rozhánění otoku. Za 14 dní byla kost obyčejně tolik slepená a srostlá, že mohl a musel nemocný dělati údem tím poznenáhlu cviky. Obyčejně nerad to dělal. Ale musel, aby úd dlouhou nečinností neschroml.

Mnoho, velmi mnoho lidí vyléčili tímto způsobem náš pradědeček Tomšíček z Desné a jeho dcera Dušková, naše babička z Osíka, většinou zdarma, neb jen za nepatrné hotové výlohy. Jezdili za nimi lidé z celých Čech východních i ze středních. Škoda, že nám již oba zemřeli. Byli tak skromní, že za nic na světě jsme je nemohli přinutiti, aby se dali fotografovati a zůstavili tím svou památku naší rodině. - Jak prostě venkovsky žili, tak prostě mají rovy hřbitovní.

Náš děda se s pacienty tuze nemazlil. Když se mu něco nelíbilo, to bylo hned: "Ty sakramente!" - Povím vám zajímavý případ z jeho léčení. Z Nových Hradů žid zvrtil si obratle krční tak, že hlava se mu obrátila na zad obličejem. Jezdili s ním kdo ví kudy, ale pomoci mu nebylo. Hlava zpět nešla. Naposled přišli k dědovi. Děda jim říkal, že to provede, ale neručí za jeho život. Snadno by se mohla přetrhnout mícha v obratlech. Svolili. Tož udělal zvláštní hokus pokus. Uvázal žida ke švestce na zahradě pevně provazy, aby se nemohl ani hnouti, pak zahromoval na třesoucího pacienta, vzal sekeru a proti pacientovu vykroucenému obličejí na zádech zuřivě ji napřáhl se slovy "Hlavu ti, ty potvoro, rozpoltím !" Žid v hrozném strachu hlavou prudce trhl, aby se zamýšlené rány uhnul, a to děda chtěl! Hlava naskočila sama na náležité místo. Potom žida odvázal a smál se a pacient mu líbal ruce.“

Tolik článek. Ale asi vše nebude celá pravda, možná zde byly psány údaje jen tak z vyprávění, protože v desenské obecní kronice jsou vypsány sestavy obecních rad a rychtářů od roku 1772 do 1853 a potom starostové od r. 1853. Jako rychtář ani starosta není vůbec uveden. 1853 je František Tomšíček jako II. rádň, r. 1863 jako I. rádň. Ve volbách 1867 již není uveden. Ale v seznamu obyvatel z roku 1864 je zapsán v čp. 18 František Tomšíček s manželkou Annou, to znamená, že ještě žil, byli to on. Děti se v tomto seznamu neuváděly.

Zajímavé ovšem je i vyprávění o jeho praxi, ale zase podle vyprávění od rodičů, sousedů Tomšíčkových, paní Benešové z D. Újezda. Prý její otec či děda mu ve svém mládí pomáhal držet pacienta při napravování „zlomené hnáty“, jak Tomšíček říkal. Že byl známý a uznávaný už jsme si přečetli, ale zároveň byl i trnem v oku oficiálním lékařům, kteří jej chtěli jako nekalou konkurenci odstranit. Prý na něho žalovali na úředních místech, že dělá lékařskou praxi bez koncese. Ale stal se i kuriózní případ, kdy k němu přišel některý lékař se svoji manželkou, kterou sám nedokázal zbavit její nemoci. Když ji Tomšíček vyléčil, sám mu děkoval a tu mu Tomšíček prý řekl: „neděkuj a už na mě nežaluj“.

Tomšíček sestavil a vyráběl svoji speciální masť na léčení zlomenin. Její recept se dodnes v některých rodinách traduje, možná i používá. Byla dost náročná na sehnání komponentů, ale kdo ji používal, ten ji chválil. Pomáhala též zejména na bolavé klouby a jiné bolestivé nemoci pohybového aparátu. Na zlomeninu ji dnes nikdo asi nepoužije, protože tyto úrazy se po domácímu už neléčí. Tato masť obsahovala dnes v lékárnách asi neznámý habakukový olej. Alespoň když jej pan Beneš chtěl před lety sehnat, dostalo se mu v lékárnách nejdříve nepřímou výsměchu, co že si to vymyslel. Avšak obrátil se na svého známého starého lékárníka, který tento olej ještě ze starých receptur znal a dokonce jej sehnal, takže masť mohla být vyrobena v původním složení. O jakou látku šlo nevím, ale byl to prý zelený olej.

Nevím, na jaký popud to bylo, snad aby se zbavil žalob a udání, Tomšíček šel do Vídně k císaři na audienci. Podle některých vyprávění prý musel před císařem masť jíst, aby dokázal že nikomu neublíží, podle jiného vyprávění tam léčil na důkaz svých znalostí a účinnosti masti asi vojáky, podle paní Benešové s ním šlo dvanáct vojáků odtud svědčit, že je on

vyléčil. Zde se asi pravdy nedobereme, ale jedno je jisté: císař mu udělil dekret na koncesi léčení a užívání masti. Koncese snad platila jen pro menší okruh pacientů v jeho okolí a známých.

Podobně si pamatuje Jaroslav Novák vyprávění od svého otce a babičky. V něčem se shoduje, v něčem rozchází. Tedy Tomšíček se nemohl dohodnout na magistrátě o uznání svého léčení. Napsal do Vídně na dvůr o audienci. Šel tam a byl skutečně císařem přijat. Tomšíček si donesl s sebou podepsaná dobrozdání vyléčených osob a svoji mast. Císař jej vybidl, aby trochu masti snědl na důkaz její bezpečnosti. Když v dokladech viděl kolika lidem pomohl, poklepal mu na rameno a řekl: „Stařečku, dostanete koncesi písemně přes hejtmanství v Litomyšli“. Při návratu z Vídně se zastavil na hejtmanství a tam se mu smáli, že někde pomazal kliky a kde vůbec byl a jestli tam byl, že stejně nic nepošlou. Dekret přišel, ale hejtman mu praxi povolil s podmínkou, že bude smět léčit pod dozorem určeného lékaře.

Známost a zde již uvedenou příhodu se židem slyšel poněkud jinak. Žid měl vykloubenou sanici v ústech a proto nemohl pusku zavřít. Tomšíček jej uvázal ke stromu a nečekaně mu pohrozil sekerou s křikem, že mu ji rozmlátí. Ten se natolik vylekal, že se z toho ústa vrátila kam patřít.

Já sám jsem tuto příhodu za život mnohokrát slyšel od různých lidí a vždy se mluvilo právě o vypadlých pantech v ústech. Co jsem slyšel já, to už asi nemá váhu. Je však docela možné, že za jeho kariéru léčil všelijaké případy a pravdivé mohou být oba. Proč ne?

Co říct k masti z našeho pohledu? V posledních desetiletích ji sem tam někdo vařil a skutečně některé případy úrazů byly touto mastí léčeny s nečekaným úspěchem. Sám Jaroslav Novák si v mládí zlomil nohu v lýtku při práci na poli. Jeho otec mu rozřízl holinku, aby botu vůbec sundal, a ještě na poli ven trčící kosti v noze srovnal, doma mu pak namazanou ránu zpevnil a ovázal. V nemocnici s tím nebyl. Při pozdějším rentgenování na vojně mu lékař oznámil, že kost je vzorně zahojená a že může plnit vycvik v plném rozsahu. Jsou známy i jiné případy úspěšného užití této masti.

Zde bych vás čtenáři zase prosil, pokud někdo víte ještě něco víc o tomto zajímavém člověku, sdělte mi to, abychom mohli životopis doplnit a následujícím generacím zachovat alespoň těchto několik skromných vzpomínek.

Stanislav Tomšíček

## Vážení spoluobčané

Dnem 10. dubna začíná vysílání nové české televizní stanice „NOE“. Jedná se o křesťanskou televizi a její náplň bude rozhodně jiná svým zaměřením, nebude určitě svým programem ohrožovat morálku. Bude přejímat mnoho zajímavých programů ze zahraničí a vysílat ze Satelitu ASTRA A3. Odtud budou vysílány jak televizní programy, tak i programy rozhlasové.

### Příjem satelitu Astra A3

System pro příjem nekódovaných programů (TV NOE, ČT 24 atd.). Cena asi 3 500 Kč.

System pro příjem kódovaných programů (ČT 1, ČT 2 Prima, ČT 4, atd. a všechny nekódované programy). Cena asi 7 500 Kč.

Objednává a namontuje p. Sejkora Osík 132 tel. **461 615 274**

Josef Jebousek

## Tříkrálová sbírka

Jako obvykle sdělujeme výsledek Tříkrálové sbírky. V Desné se vybralo 14 213 Kč. Z části mladočovské farnosti (Budislav, Poříčí, Desná, Cikov) se sešlo 47 364 Kč a celkem s Dolním Újezdem a přilehlými vesnicemi 159 246 Kč



## Jubileum

Krásného životního jubilea 80 let se 4. dubna dožívá autor knihy o Desné PhDr. Jindřich Růžička CSc z Litomyšle. Podrobněji s jeho životem se můžete seznámit v třetím čísle litomyšlského časopisu Lilie.

## Plesové ohlédnutí

Sbor dobrovolných hasičů v Desné děkuje za podporu všem, kteří si zakoupili lístek nebo podpořili ples svou účastí, který se díky tomu vydařil. Sponzorům za dary věnované do tomboly plesu i dětského karnevalu. V letošním roce, oproti loňskému, přišlo na dětský karneval více dětí v maskách a i za to se patří poděkovat.

Vydává čtvrtletně obecní úřad v Desné nákladem 150 kusů. Vyšlo k 31. březnu 2006. Zapsáno do evidence periodického tisku pod evidenčním číslem MK ČR E 13278. Na vydávání se podílejí: Anna Šimková, Hana Flídrová, Ludmila Flachová, Pavlína Leischnerová, Eva Kabrhelová a Stanislav Tomšíček. Neprošlo jazykovou úpravou. Zdarma.

Internetová verze Jiří Kopecký: [www.desna.zde.cz](http://www.desna.zde.cz).